

animo concitatus, iis frui recusat. O gravem Alexii penitentiam! Quam ipse adhuc duriorum efficiebat vigiliis, jejuniis, aliisque penitentiae severioris adventionibus, quibus corpus suum dire cruciabat. Ecce peregrinum vere mirabilem; *tum* in exitu a domo patris; *tum* in conversatione sua extra domum patris; *tum* in reditu suo ad domum patris. Tandem hic peregrinus ad optatum peregrinationis terminum, seu ad coelestem patriam feliciter pervenit, ejusque sanctitatem mox ab ejus obitu Deus manifestavit voce e caelo delapsa, quae die dominica inter missarum solemnia audita est, dicente: *Dei servum in domo Euphemiani quaerito, ut oret pro urbe Roma*. In domo enim Euphemiani inventus est servus Dei Alexius, fato functus, in manu chartam detinens, quae nec a patre, nec a matre, verum a solo summo Pontifice evelli potuit. Summus autem Pontifex eam legi jussit coram innumera populi multitudine, adstantibus etiam Alexii patre, matre et uxore. Qui audientes hunc Dei servum esse Alexium, quem tanta sollicitudine quaesierant, amaras fudere lacrymas. Deus autem sanctitatem ejus manifestavit, dum tactu corporis illius, demoniaci liberati sunt, caeci visum receperunt et alii multi a variis infirmitatibus sanati fuerunt. Miramini Alexium, qui quidem in peregrinatione multa perpessus, jam laborum suorum remunerationem habet. Hunc miramini, et quantum fas erit, illum quisque imitari conetur. Peregrinus ille fuit, peregrini sumus et nos; peregrinus fuit ille voluntarie et quamdiu in hoc mundo vivimus, nos peregrini necessario sumus: *non te fallas*, ait Augustinus, *hospes es, velis, nolis*. Sicut autem Alexius tam perfecte in peregrinatione sua vixit, et tandem aeternam beatitudinem assecutus sit, ita et nos in peregrinatione nostra Deo fideliter serviamus, mandata ejus custodiamus, ac tam pie, tamque perfecte vivamus, ut post mortem ad coelestem patriam feliciter perducamur. Amen.

DE SCAPULARI BEATÆ VIRGINIS MARIE

CONCIO UNICA.

*Induit me vestimentis salutis et indumento
justitiæ circumdedit me.*

Qui sacra tantillum pervolunturum volumina, repererunt haud dubie, patres et matres speciali quadam cura et complacentia filios suos vestimentis induisse. Cum se nudos cognoverunt protoparentes nostri, nonne Deus, qui est omnium pater, *fecit eis tunicas pelliceas et induit eos?* (Gen. 3). Nonne Jacob dilecto filio Joseph *fecit tunicam polymitam?* (Gen. 37). Nonne revertenti filio prodigo, stolam primam dari jussit pius ejus pater? Nonne Anna, mater Samuelis, *tunicam parvam faciebat ei, quam afferebat statutis diebus?* (1 Reg. 2). Nonne Rebecca, ut singularem, quo Jacob prosequabatur, amorem ostenderet, *vestibus Esau valde bonis, quas apud se habebat domi, induit eum?* (Gen. 27). Ut autem ad Mariam Dei Genitricem veniamus, hæc Christum recens natum *panis involvit* (Luc. 2). Imo, si multis authoribus credamus, fecit Maria et dedit Christo vestem inconsutilem, qua induebatur et super quam milites miserunt sortem; *et in vestem meam miserunt fortem* (Joan. 19). Sicut autem Maria filio suo naturali Christo vestimenta præbuit, ita et filio suo spirituali, beato Simoni Stock, vestimentum dedit, quod *scapulare* appellamus, dicens: *dilectissime fili, hoc recipe tui Ordinis scapulare*. Istud autem est vestimentum sanctitatis et salutis, de quo jam nobis instituendus est sermo. Ave.

Multos filios habet Maria, unum scilicet naturalem et alios adoptivos. Filius ejus naturalis est JESUS, quem ipsa in Bethlehem genuit; filii vero ejus adoptivi dicuntur quotquot illam reverenter colunt et specialiter fratres Ordinis Carmelitani, nec

non quicumque ejus scapulare pie et debite gestant. Ecce filios, quos spiritualiter gignit et lactat Maria: *beatissima Virgo Carmelitarum Ordinem spiritualiter genuit et ad ubera lactavit* (Greg. XIII in Bulla). Sicut autem Maria filium suum naturalem non solum veste humanitatis nostræ, verum et aliis vestibus induit, ita et filiis suis adoptivis, seu confratribus Carmeli, justitiæ et sanctitatis vestimentum præbuit. Hoc vestimentum non aliud est, quam scapulare, quod beato Simoni Stock, Ordinis Carmelitani ministro generali, ipsa Virgo propria manu tradidit, dicens: *ecce signum salutis, salus in periculis, fœdus pacis et pacti æterni*. Illud vestimentum dedit Maria, ut signum: *ecce signum*. Illud etiam hodie proponam, ut signum mirabile fœderis, protectionis et salutis. Scapulare est signum fœderis, quia qui illud pie gestant speciali fœdere Virgini Mariæ uniuntur. *Est signum protectionis*, quia illos Virgo efficaciter protegit. *Est signum salutis*, quia eorum salutis singulari cura et sollicitudine Maria invigilat. Scapulare iis, qui illud pie deferunt, est 1. signum fœderis; 2. signum protectionis; 3. signum salutis.

I PARS.

Scapulare est signum fœderis.

Sicut prima omnium mulierum dicta est *Heva*, seu mater omnium viventium, ita, inquit sanctus Epiphanius, nobilissima et perfectissima omnium mulierum Maria, *vera est Heva*, eo quod sit mater viventium, id est omnium prædestinatorum, quos ipsa juxta Christi crucem in dolore peperit. Jamvero inter adoptivos illos Mariæ filios, aliqui habentur speciali quodam modo adoptati et Mariæ filii, religiosi scilicet Ordinis Carmelitani; ac etiam quicumque confraternitati scapularis nomen dedere. Sicut enim, licet omnes apostoli essent adoptivi Mariæ filii, specialiter tamen sanctus Joannes Evangelista filius ejus dicitur: *mulier, ecce filius tuus*: ita licet omnes prædestinati,

sint adoptivi Mariæ filii, Carmelitæ tamen et confratres scapulare gestantes speciali quodam titulo ejus censentur filii: quia eos Maria ut filios modo quodam spirituali genuit et lactavit. Unde de quolibet ex iis posset Mariæ dici: *Mulier, ecce filius tuus*. Qui naturales habent filios, alios sibi in filios minime adoptant; tantus autem Patris æterni erga nos amor extitit, ut licet Filium naturalem haberet sibi cœternum et cœqualem, nos tamen in filios adoptaverit: *videte qualem charitatem dedit nobis Pater, ut filii Dei nominemur et simus* (1 Jo. 3). Amore quodammodo simili sanctum Carmelitarum Ordinem prosecuta est Maria; licet enim naturalem et æterni Patris consubstantialiam ipsa haberet Filium, adoptivos tamen in Carmelo filios habere voluit, et RR. PP. Carmelitas, ipsosque aggregatos confraternitatis scapularis sodales in filios adoptavit. Imo et adoptati isti Mariæ filii simili quodam modo generantur quo Patris æterni Filii. Sicut enim Christus, æterni Patris Filius, genitus est in æternitate ex patre sine matre et in tempore ex matre sine patre; ita Carmelitæ, Mariæ filii, bis nati sunt in veteri scilicet testamento ex patre Elia sine matre et in novo ex matre Maria sine patre: beatissima enim Virgo eos spiritualiter genuit. O mirabiles et felicissimos Mariæ filios! qui quidem non solum filii, verum et primogeniti Mariæ filii a summis Pontificibus dicuntur; tum quia in persona protoparentis Eliæ illam nongentis annis antequam nasceretur, agnoverunt et venerati sunt sub specie illius nubeculæ, quæ sancto huic prophætæ apparuit: *ecce nubecula parva, quasi vestigium hominis ascendebat de mari* (III Reg. 18): tum quia, ut plures narrant historici, prophætæ illius filii primam in honorem Virginis Mariæ sacram adieculam extruxerunt: tum quia legitimi sancti illius prophætæ filii omnibus seculis pro Mariæ gloria nonnunquam etiam cum vitæ discrimine generose decertarunt. Unde inter Mariam Matrem et ejus filios Carmelitas extitit semper vicissitudo quædam amoris et venerationis. Eos enim singulari semper amore prosecuta est Maria, summeque iis testificata est amorem innumeris gratis et favoribus, quibus eos affecit: vicissim Carmelitæ, ut legitimi tantæ Matris filii, eam

speciali reverentia semper venerati sunt, ac pro illius gloria præteritis sæculi gloriose pugnarunt, sicut et nunc pugnare non desinunt. Ecce fœdus, quod Mariam inter et Carmelitas, necnon sæculares scapulare pie gestantes intercedit: non enim cum iis B. Virgo confœderatur solum ad debellandas tartareas potestates et ad interimendas omnes hæreses, quæ in mundo oriuntur; cum iis etiam iniiit fœdus amicitia et affinitatis, quo ipsa eos in filios adoptivos recipit et ipsi vicissim eam ut matrem venerantur. Si autem majus haberi nequeat possit fœdus, quam matris cum filiis, quanto, quaeso, cum filiis suis Carmelitis fœdere adstringitur Maria? Certe tanto, ut majus haberi non posse videatur. Maria vero præterquam quod Carmelitis, ut filiis adoptivis, conjungi præelegit, voluit insuper hujus fœderis signum sensibile eis præbere; nempe scapulare quod gestant et quod beato Simoni Stock, ut signum illius fœderis dedit dicens: *dilectissime fili, hoc recipe tui ordinis scapulare, meæ confraternitatis signum, fœdus pacis et pacti sempiterni*. Post diluvium Deus cum hominibus fœdus quoddam speciale inire dignatus est et in illius fœderis signum, arcum cœlestem in nubibus posuit, ut hoc signo omnibus notum fieret, illum cum hominibus sempiternum pepigisse fœdus: *arcum meum ponam in nubibus: erit signum fœderis inter me et inter terram* (Gen. 9, 13). Sicut autem arcum suum Deus in nubibus posuit, ut signum publicum et sempiternum fœderis, quod cum hominibus statuit, ita et Maria scapulare tradidit, ut signum publicum et æternum fœderis, quod cum Carmelitis iniiit. Hoc scapulare est arcus cœlestis Carmelitarum, quo Maria omnibus notum facere voluit, se illis tanto fœdere jungi, ut ipsa eorum mater et illi filii ejus adoptivi sint. O qualem Mariæ erga Carmelitas dignationem! o quantam illorum gloriam! si enim gloriabantur Judæi, quod filii Abrahæ essent: *patrem habemus Abraham*, quanto gloriosius est Carmelitis et omnibus scapulare gestantibus, quod Mariæ tanto fœdere uniantur, ut filii ejus adoptivi sint, ac dicere possint: *filii Mariæ sumus!* Hoc quidem illis gloriosissimum: non sufficeret autem, quod filiorum Mariæ nomen et vestem haberent, nisi opera filiorum Mariæ simul

perficerent. Cum gloriabantur Judæi, quod Abrahæ filii essent: *pater noster Abraham est* (Joan. 8); respondit eis Jesus: *si filii Abrahæ estis, opera Abrahæ facite*. Debent similiter Carmelitæ et scapularistæ, qui filiorum Mariæ titulo gloriantur, filiorum Mariæ opera facere. Ita vivere debent, ut in eorum operibus fulgeant mores et virtutes Mariæ: *Mariam induite quotquot diligitis eam; hæc splendet in moribus, hæc fulgeat in actibus* (D. Bonav.). Omnes baptizatos Christi veste indutos asserit D. Paulus: *quicumque in Christo baptizati estis, Christum induistis* (ad Gal. 3). O splendidam et gloriosam hominis baptizati vestem! jamvero vestis illa, qua induitur christianus, est quasi quidam contractus, quod ad Christum imitandum ligatur. Convenire enim debent inter se vestis qua induimur et mores quos gerimus. Imo et videtur, quod ex ipsa veste agnoscere debeant mores illius, qui eam gestat: *habitus mores pronunciet* (Tertull.). Quapropter omnes baptizati, qui Christi veste induuntur, Christi etiam mores præferre tenentur. Quod autem respectu Christi de omnibus baptizatis dico; dicam similiter respectu Mariæ, de omnibus qui scapularis confraternitati nomen dederunt; cum etenim isti filiorum Mariæ vestem gerant, filiorum etiam ejus mores præferre debent: si filiorum Mariæ nomine et veste gloriantur, opera filiorum Mariæ perficiant necesse est: oportet, ut marianus hic habitus marianas virtutes redoleat et pronunciet. Itaque, o vos omnes qui scapulare gestatis, ne impudicitias, hellautionibus, aliisque filiorum diaboli operibus incumbatis; filiorum Mariæ opera gerite et tunc sancta hæc vestis erit vere signum filiationis vestrae et fœderis, quod cum ea inistis. Dum autem scapulare est signum fœderis, *est etiam signum protectionis*.

II PARS.

Scapulare est signum protectionis.

Multis quidem titulis commendatur sacer Carmelitarum Ordo et præcipue ratione antiquitatis; cum ex patre Elia diu ante

Christi Nativitatem, in monte Carmelo ortum duxerit; ubi Carmelita primum filii prophetarum sunt vocati, deinde Esseni dicti et tandem in Ecclesia sub nomine religiosorum montis Carmeli gloriose floruerunt. Sicut autem Mariam et loca sancta in quibus ipsa habitaverat, hi religiosi specialiter venerati sunt, ita et vicissim Maria eos speciali sua protectione semper fovit: hi sunt filii dilectissimi, *quod ipsa spiritaliter genuit* (Greg. XIII), et hi quidem filii charissimi, quos ipsa protegere non desinit. Verum et ejus protectio ad sæculares, qui scapulare gerunt se extendit: illos et istos sua protectione fovet Maria, quæ scutis circumdata videtur, ut utrosque protegat. Stat Virgo a dexteris Dei *in vestitu deaurato, circumdata varietate*; seu ut alia versio habet, *circumdatuscutis*: circumdatur enim Maria scutis, ut montis Carmeli fratres et confratres scapulare gestantes protegat. *Uno* scuto illos ab ira Dei tuetur: *alio* eos a demonis malitia defendit, et *alio* illos ab innumeris periculis et casibus protegit; unde videtur, scapulare quod et religiosi et sæculares gestant, esse sigillum et signum publicum protectionis Mariæ erga illos. Equidem, scapulare in se et materialiter tantum spectatum est solummodo quoddam panni frustulum; atvero ratione signi scapulare quid pretiosissimum censendum, quia non solum est signum fœderis quod Maria contrahit cum eo, qui illud deferit; verum est etiam signum singularis protectionis Mariæ erga eum. Sicut Christus Dominus Sacramenta instituit, tanquam signa efficacia gratiæ, quam intra animas nostras operatur, ita Maria instituit, non quidem verum Sacramentum, quia, ut ait Doctor Angelicus, solus Christi est Sacramenta instituere; ipsa instituit scapulare ut signum quoddam morale et sensibile protectionis suæ, quam non denegat iis qui illum deferunt, modo in malo haud penitus obdurati et pertinaces maneant. Unde licet scapulare non sit Sacramentum, aliquid tamen Sacramenti habet, nempe rationem signi efficacis: prout nempe exhibet signum aliquo modo efficax protectionis Mariæ; quæ cum in aliquo confratre scapulare videt, hoc signo ab ipsa instituto, ad eum protegendum excitatur et movetur. Sacramenta, ut tenet Doctor subtilis, causant

moraliter gratiam, veluti signa a Christo instituta, quibus movetur et determinatur ad conferendam gratiam iis, qui illa debite recipiunt. Sicut autem his signis movetur Christus ad dandam gratiam illis, qui ea non indigne recipiunt, ita et scapulare est signum a Maria institutum, quo ipsa movetur et excitatur, ad protectione quadam singulari fovendum eos, qui illud debite deferunt. Sicut etiam in Sacramentis Christus aliquid visibile, seu sensibile haberi voluit, quo invisibiles eorum effectus significarentur, ita et Maria hanc vestem, quam scapulare vocamus, dedit ut signum externum et visibile, quo significaretur protectio singularis, quam non denegat iis qui illud religiose et debite induunt. Propterea dicendum, sanctam hanc vestem a Maria datam esse in ornamentum et in signum; data est in ornamentum, quia est extensio quædam vestis illius deauratæ, qua circumdatur Maria: *in vestitu deaurato, circumdata varietate*. Data est etiam in signum non solum fœderis, quod Maria contrahit cum illis, qui eam gestant, verum et protectionis singularis, qua illis semper præsto est. O signum mirabile! o signum efficacissimum, quoad protegendum montis Carmeli fratres et sodales eorum scapulare portantes Maria allicitur! Narrent omnes qui a pluribus sæculis sacram hanc vestem induerunt, quantos Marianæ protectionis effectus perceperint: dicant, quot ex iis a statu peccati ad statum gratiæ Maria vocaverit: dicant, quot ex iis a demonis potestate Virgo liberavit, quot ægrotantes subito sanaverit, quot naufragantes e mediis irati maris undis eripuerit, quot ad mortem vulneratos pristinae sanitati restituerit, quot e latronum manibus eruerit, quotque ab innumeris aliis periculis salvos et incolumes servaverit. Horum prodigiorum historiæ satis noscuntur, integramque eorum enarrationem facundus quique orator nusquam perficere posset. Scimus, Mariam esse protectricem confratrum montis Carmeli: scimus etiam scapulare esse signum sensibile et efficax protectionis ejus; quot vero et quanti hujus protectionis effectus extiterint, scire non valemus. Confidite vos, o felices montis Carmeli fratres; sperate in Maria vos omnes, qui scapularis confraternitati nomen dedistis; hæc

etenim vere vos et in adversis et in prosperis proteget, modo religiose et debite sacrum hoc signum deferatis. Attamen heu! flens dico, ex his confratribus multi venerandam illam Virginis vestem suis criminibus deturpant, et dum signum illud protectionis Mariæ præferunt, Christum et Mariam sceleribus suis ad iracundiam provocant. Hi aliter veste et aliter criminibus suis loquuntur; veste enim sua dicunt Mariæ; protege nos: criminibus suis dicunt ei: ne nos protegas. Maria tamen confratres omnes qui scapulare portant, sive justi sint, sive peccatores, vere protegit; non tamen æqualiter. Sicut enim Deus omnibus, etiam peccatoribus quantumvis indignis celestis suæ gratiæ auxilia confert, at non æqualiter, quia aliis majora et aliis minoræ gratiæ sua dona largitur; ita Maria omnes Ordinis Carmelitani fratres omnesque scapulare gestantes protectione sua fovet, haud æqualiter vero, quia alios magis et alios minus protegit. Quis censeat, Mariam singulariter diligere et protegere hos confraternitatis scapularis alumnos, qui obscenitatis impudicitias vacant, qui ebrietatibus scandalosis indulgent, qui turpibus usurarum lucris crumenam implent et qui cor invidia, vindicta, dolo et aliis pravis affectibus turbatum habent? Crediderim, quod istos aliquo modo Maria protegat; certe non protectione tanta, quanta eos qui ei pie et devote inseruiunt. Inno et timendum, ne in magnis et obstinatis peccatoribus scapulare sit signum quoddam vanum protectionis Mariæ: quia in iis protectionem quidem ejus significat, verum ita exiguum, ut quasi ad nihilum sit eis profutura. Itaque, o fratres, ita pie et religiose scapulare deferite, ut sit vobis signum efficacis prægrandis protectionis Mariæ: ac etiam ut sit vobis signum salutis.

III PARS.

Scapulare est signum salutis.

Salutis nostræ mysterium ita absconditum est et inscrutabile, ut nisi ex speciali Dei revelatione scire quis possit, an de

prædestinatorum numero sit: nisi ex speciali Dei revelatione sciri non potest, quos Deus sibi elegerit (Trid. sess. 6, c. 12). Altissimum hoc mysterium magno Dei sigillo obsignatur; unde ipse solus illud penetrare valet, ipsique soli prædestinatorum numerus est agnitus: *habens signaculum hoc, novit Dominus qui sunt ejus* (2 Tim. 2.). Licet autem de hoc mysterio apud homines certa non habeatur scientia, aliqua tamen a theologis adnotantur prædestinationis signa, quæ certitudine quadam morali indicant, qui de prædestinatorum numero censeantur, inter quæ non ultimum locum tenet devotio erga B. V. Mariam, quæ, inquit S. Bernardus, *certissimum est signum salutis æternæ consequentiæ*. Cui accinit S. Anselmus dicens, affectum internum pietatis et devotionis erga B. Virginem esse magnum prædestinationis signum: *cui saltem ita concessum fuerit, sæpe dulci studio cogitare de Virgine, magnum promerendæ salutis indicium esse conjecto* (de excell. Virg.). Potentissima in cælo regnat Maria: ipsi enim a Christo omnis potestas collata est: *data est tibi omnis potestas in cælo et in terra*, inquit Petrus Damiani (ser. 1 de Nativ. Virg.). Et ut assertit S. Anselmus, ita potens in cælo est Maria, ut quidquid ipsa voluerit, fiat: *quidquid tu Virgo velis, nequaquam fieri non poterit* (ibid.). Cum igitur Maria sit apud Deum potentissima, tot gratias, totque auxilia in favorem clientum suorum, ac eorum qui ipsi sincero corde obsequuntur, a Deo obtinet, ut hi medianibus his auxiliis, a peccatis suis facile surgant, in bono perseverent et æternam beatitudinem obtineant. Et ideo devotio illa, qua multi erga B. Virginem feruntur, habetur uti signum salutis: *servire Mariæ certissimum est signum salutis æternæ consequentiæ*. Quod de omnibus devotæ Mariam colentibus assero, potiori quodam jure dicendum de his, qui scapularis confraternitati nomen dederunt: hoc enim scapulare, si ab iis pie et debite deferatur, fit iis in signum salutis, cum illud, ut signum salutis æternæ consequentiæ, beato Simoni Stock dederit Maria, dicens: *eccc signum salutis*. Non dixi, scapulare omnibus, qui illud quomodocumque usque ad mortem deferunt, esse signum infal-

libile salutis; ex illis namque multi forte damnantur. Tantum dixi, scapulare esse signum salutis iis qui illud pie gerant et qui ex pio in Mariam affectu omnia, quæ ad confraternitatem scapularis spectant, usque ad mortem implere satagunt. Iis quidem scapulare est verum salutis signum, quia cum videt Virgo confraternitatis scapularis alumnos hac ejus veste indutos, ac pie et devote adimplentes illa, quæ eorum instituti sunt, eosdem ut filios agnoscit, speciali protectione fovet; ab iis peccandi occasiones avertit, iisque a Christo tantam gratiarum copiam, ac tot et tanta auxilia spiritualia impetrat, ut nonnisi difficile perire possint: ac proinde scapulare si debita cum devotione feratur, fit illis magnum et certum salutis signum. Non semel demiratus sum sanctorum Anselmi et Bernardi verba asserentium, eos qui Mariam pie colunt, perire non posse: *qui ad Mariam accesserit*, inquit sanctus Anselmus, *impossibile est ut pereat*. Et, ut fatur sanctus Bernardus, Mariam alloquens: *sicut a te aversus et despectus necesse est quod pereat; sic ad te reversus et a te respectus impossibile est, quod pereat* (sup. Missus). Quomodo, queso, perire non potest, qui magno devotionis et venerationis affectu Mariam prosequitur? Nonne potest hic in mortale aliquod peccatum cadere, ac in peccato usque ad mortem perseverare et sic damnari? Potest equidem absolute loquendo, rarissime tamen hoc accidit: et ideo hoc impossibile fatentur sancti Patres, quia hoc raro et difficile contingere potest. Sicut enim, cum ait scriptura, impossibile esse divitem intrare in regnum cælorum, ibi *impossibile* idem sonat ac *difficile* (Marc. 10), ita et cum dicitur, impossibile esse eum, qui devotus est Mariæ, perire, idem est ac si dicatur difficile esse illum perire, quia scilicet Maria veris et piis suis clientibus tot gratias totque auxilia impetrat, ut difficillimum et moraliter impossibile sit, quod pereant. Gaudete omnes qui Mariæ estis devoti; gaudete et exultate in illa, utpote quod per eam ita de salute vestra sitis securi, ut quasi perire nequeatis. Gaudeant potissimum adoptivi Mariæ filii; gaudeant qui scapulare gerunt: si enim ex pio erga Virginem affectu

illud deferant, ac ea adimplere satagant, quæ ad illorum statum pertinent, nunquam peribunt, æternum nunquam patientur incendium; scapulare iis magnum salutis signum erit. Proh dolor! e contra quot scapulare collo, vel brachio alligatum gerunt et de adimplendis, quæ ad confraternitatem scapularis pertinent, nec cogitant, nec curant! Credunt insani, quod nunquam peribunt, modo hanc Mariæ vestem quomodocumque deferant; et falluntur maxime: nam scapulare duo testatur; nempe vestem illam, quæ defertur, et spiritum internum quo defertur. Quæ duo ita inter se copulantur, ut si quis vestem hanc sine spiritu interno deferat, ad nihilum ei sit profutura; vestisque hæc, quam quis sine spiritu interno defert, non vere scapulare, potius cadaver scapularis dicenda sit. Sicut enim fidem a charitate separatam sanctus Bernardus vocat *cadaver fidei*, ita vestis hæc a spiritu interno sejuncta, non vere scapulare, sed quasi cadaver et apparentia quædam scapularis censetur. Sicut etiam fides a charitate separata salutem non operatur, ita et scapulare, nisi cum spiritu interno deferatur, non erit *signum salutis*; tantummodo quasi cadaver et apparentia quædam signi salutis. Itaque, o fratres, hanc vestem interiore spiritu animatam deferte; eo ipso quo ea induimini, vos ut Mariæ adoptivos filios inspicite et ea quæ sunt filiorum respectu sanctissimæ illius matris perficite. Si eam ut matrem respectu sanctissimæ illius matris perficite. Si eam ut matrem vestram agnoscatis, ea omnia pro viribus adimplere conabimini, quæ ad confraternitatem illam spectant, quæ vos ejus filios efficit. Si autem hæc omnia solerter et constanter perficiatis, scapulare vobis non solum erit in signum fœderis et protectionis, verum etiam in signum salutis æternæ. Amen.

DE SANCTA MARGARITA

CONCIO UNICA.

*Simile est regnum celorum homini negotiatori,
querenti bonas margaritas* (Matth. 13).

Sancta romana Ecclesia, spirituale Jesu Christi regnum in terra, tota occupatur in comparandis veris et spiritualibus margaritis; summo affectu querit eximie virtutis fideles, qui sanctitate sua tantum supra alios emineant, quantum supra arenam et lutum vere eminent margarite. Hujusmodi autem querit margaritas, quæ pretio suo terrena omnia transcendant et quarum fulgore celestis Jerosolymæ atria niteant. Perillustris illa virgo, cujus hodie solemnia colimus, est una ex pretiosis illis margaritis, quam in Antiochiæ Pysidiæ urbe, sancta invenit Ecclesia. Genuit eam vir infidelis, mulier christiana illam educavit, illustris illam exercituum dux in sponsam peroptavit, totus eam demiratus est orbis terrarum: illam denique in sinu suo coeli receperunt, ubi æternis ac incorruptibilibus coronis datur et coronatur. Ibi angeli pretiosam hanc margaritam non absque magna animi voluptate contemplantur: ibi sanctissimæ illius virginis virtutes, præmia et triumphos attoniti admirantur; ibique simul cum illa sequuntur agnum quocumque ierit. O utinam unus aliquis ex celestibus spiritibus ornatissimum locum istum nunc occuparet et coram augusto hoc cœtu de portentosis præclare illius virginis gestis, passionibus, miraculis et trop hæis dissereret! Utinam ex celestibus intelligentiis aliquam Deus mitteret, ut pulchritudinem summumque celestis illius margarite pretium nobis explicaret! Tantæ enim virginis laudes digno eloquio prosequi, non tam hominum, quam angelorum munus est; ejusque merita non tam humana, quam angelica digna sunt eloquentia. Meam hæc

in parte fateor infirmitatem: totam, si qua in me est facundia, pereximiis tantæ virginis imparem sentio meritis: de ea digne loqui non præsumo: ideo ut de ea quocumque modo disseram, supernis Spiritus sancti auxiliis egeo. *Acæ.*

Doctores non pauci docent, Christum esse pretiosam et mysticam illam margaritam, pro qua comparanda quisque sua omnia expendere debet. Quomodo autem Christus sit miranda hæc margarita præclare explicat Doctor Angelicus, dicens, eam vere esse margaritam ratione puritatis suæ, soliditatis suæ et pretii sui: *quia candidus propter puritatem: quia solidus propter sanctitatem: quia pretiosus propter Deitatem* (ser. de s. Margarita). Christus quidem dicitur celestis et admirabilis margarita, quæ omnes alias puritate, soliditate et pretio suo longe transcendit. Similiter ad sanctæ Margaritæ laudem dici potest, quod suo modo vere gemma et margarita extiterit, *ratione puritatis suæ*, quæ fuit admirabilis; *ratione soliditatis suæ*, quæ fuit inflexibilis; *et ratione pretii sui*, quod fuit inestimabile. S. Margarita fuit gemma mystica 1. propter puritatem suam; 2. propter soliditatem suam; 3. propter pretium suum.

I PARS.

*Sancta Margarita fuit gemma mystica ratione
puritatis suæ.*

Præclare dixit Doctor Angelicus, res eo esse puriores, quo magis ab immunditia elongantur, quia, inquit, *puritas sumitur per elongationem ab impuro* (1. p., q. 17). Hoc posito principio, omnium oculis facile patebit mirabilem exitisse S. Margaritæ puritatem, utpote quia hæc virgo sacra a paganis, luxuria, ac omnium vitiorum immunditia perfectissime se elongaverit. In medio Gentilium, impudicorum et hominum omnium vitiorum generi deditorum, vivebat sancta Margarita; se autem purissimam servavit margaritam, cum 1. inter Gentiles vivens totaliter se elongavit a paganis immunditiis;

2. inter impudicos degens ab omni luxuriæ inquinamento penitus abstinuit; 3. inter homines omni vitiorum genere deditos versata ab omni vitii turpitudine abhorruit.

1. Sordes suas, easque maximas habet paganismus; ipsum quoque pagani et idololatræ nomen sordidum. Et si verum sit ab omni peccato nostras fedari animas, nullum sane a quo magis inquinetur, quam ab idololatria, quæ ideo a Tertulliano omnium criminum summum vocatur: *principale crimen generis humani, summus reatus*. In urbe autem Antiochiæ, medios inter gentiles et idololatræ orta erat illustris virgo Margarita; ipse quoque ejus pater paganus erat et in Herculis templo sacerdotis munia obibat; hæc autem vere Margarita fuit purissima, quæ in medio ethnicorum et idololatrarum vivens, nec vel minimum a fedissima idololatriæ labe contaminata est. Quod non sine magna Dei providentia actum fuisse patet: mortua enim matre, pater licet Gentilis christianæ ac piæ matronæ Margaritam nutriendam tradidit. Quæ religiosa mulier, non nutricis solum, verum et piæ educatricis munere functa est; nec materiali solum lacte, simul et solido doctrinæ christianæ cibo Margaritam aluit. Ætate crescebat puella, unaque bonis crescebat moribus: proficiebat ætate, pariterque sapientia christiana proficiebat. A pia nutrice discebat Christi virtutes colere et paganismi inquinamenta devitare: ab ea ad Dei amorem et ad odium idolorum excitabatur, tantosque adolescentula hæc sub piæ magistræ disciplina in via virtutis progressus brevi fecit, ut in primis vitæ suæ annis, deos Gentilium detestaretur et ab omni idolorum cultu toto celo abhorreret. Unde sicut gemmæ in medio aquarum maris formatae, nil de maris salsedine retinent; ita Margarita in medio paganorum nutrita, nil de paganismi immunditia contraxit. De sacra hæc virgine eadem fere dici possent, quæ de Centurione dixit sanctus Petrus Chrysologus, qui multas ejus virtutes adnotat et laudat his verbis: *videtis penes centurionem divinitatis reverentiam, penes gentilem legis cultum, penes militem stipendium gratiæ, penes romanum fidei doctrinam, in frigore pagano christianum fervorem* (ser. 102). Dicamus similiter

de sancta Margarita, quod hæc sacerdotis idolorum filia idola summopere abhorreat: quod hæc inter idololatræ nata et educata virtutibus christianis, iisque eminentissimis fulgeat; quod tandem hæc inter paganos et infideles vivens, tanta polleat puritate et innocentia, ut a paganismi immunditiis penitus elongetur. Ad hæc ita pura extitit sancta Margarita, *ut licet inter impudicos degeret, ab omni tamen luxuriæ inquinamento abstinerit*.

2. Omnium sane vitiorum turpius est luxuria, quæ simul et animam et corpus deturpat; quæ jumentis insipientibus homines similes efficit et personam huic vitio deditam, abominandam et execrabilem reddit. *Inmunditia tua execrabilis* (Ezec. 14). Margarita autem, licet inter homines libidinosos versaretur, nescivit labem nivei pudoris: nulla in ea libidinis macula extitit, ac quidquid ad luxuriam quocumque modo allicere potest, toto corde exhorruit. Aliena profecto fuit Margarita a perisque hujus ævi adolescentulis, quæ vestibus pretiosis, præditiis ornamentis, pulchritudine elaborata, turpi et incantatrice carnis suæ nuditate, nec non æquivocis, imo turpibus et scurrilibus verbis ad feda homines trahunt; fiuntque, ut loquitur Tertullianus, quasi invitatoria quedam ad libidinem: *invitatorium libidinis scimus* (de cult. fem. 2, 2). Nihil enim in Margarita, quod virgineum pudorem non redoleret, nil quod a modestia christiana tantillum declinaret; ejusque cor ab omni luxuriæ studio tam procul aberat, ut millies mori maluisset, quam vel minima luxuriæ macula carnem suam denigrare. Tanta puritate nitebat Margarita, ut similis fuisse videatur celestibus illis spiritibus, quos Deus Sodomam misit. Hi enim angeli sub humana specie cum sodomitis versabantur, quibuscum hominibus foedioribus libidinibus deditis colloquia miscébant, nec tamen vel minima unquam luxuriæ labe contaminari potuerunt. Sic, licet inter libidinosos Antiochenæ urbis incolas habitaret Margarita, ab omni tamen eorum immunditia prorsus abstinuit, suamque virginitatem illibatam servavit. O mirandam Virginis hujus puritatem! quæ adhuc mirabilior apparet, dum licet sacra hæc virgo inter homines omni vitiorum generi

deditos versaretur, ab omni tamen vitii turpitudine se elongavit.

3. Non sola luxuria, verum et omne mortale peccatum est gravis immunditia, quæ hominis animam turpem, fœdam, Deoque execrabilem reddit. Et ideo de anima peccatrice conqueritur Deus, dicens: *maculata es in iniquitate tua coram me* (Jer. 2, 22). Quasi dicat: mihi placere nequaquam potes, cum turpibus peccati inquinamenti maculata sis. Margarita autem, quantum humana patitur infirmitas, ab omni se peccato immunem servavit; nullum enim scimus in ea fuisse peccatum: et venialia, in quæ incidit, ita levia existerunt, ut quasi nulla censenda videantur. Et ideo sancta hæc virgo quodammodo similis fuisse videtur Christo, virginum sponso, qui ab omni prorsus peccato segregatus et ut loquitur D. Paulus, fuit *innocens, impollutus, segregatus a peccatoribus* (ad Hebr. 7). Margarita enim ita ab omni inquinamento peccati immunis evasit, ut peccati gravis et omnium criminum macula nec minimum eam fœdaverit. Qua, quæso, peccati macula inquinari potuit hæc filia, in qua mirabilis eluxit omnium virtutum concentus? Quæ superbia adnotari potuit in adolescentula, quæ christianam humilitatem perfectissime coluit? Quæ avaritia in ea, quæ temporalia cuncta pro Christi sponsi sui amore desepxit? Quæ libido in ea, quæ pro tenenda virginitate usque ad mortem generosissime decertavit? Quæ ambitio in ea, quæ ad altiores gradus sublimari recusavit? Quæ ira in ea, quæ velut agnus innocens ad victimam ducebatur? In Margarita quidem, non peccata, imo omnium virtutum species mirabiliter eluxerunt: tanta in ea puritas, ut illam non solum paganismi et luxuriæ, verum et omnis saltem gravis cujusque peccati immunditia nec tetigerit. Miramini tantam in sexu fragili puritatem; miramini Margaritam, quæ gemma est ita pura, ut ab omni prorsus immunditia aliena sit: hanc miramini virginem, simulque ejus æmulamini puritatem. Vestra et corda et corpora purificate; procul a vobis omnem infidelitatis, libidinis et cujusvis peccati immunditiam abjicite. Ab omni prorsus immunditia vestras lavate conscientias et puritatem sectamini

instar sanctæ Margaritæ, quæ gemma fuit admirabilis propter puritatem suam; ac etiam propter soliditatem suam.

II PARS.

*Sancta Margarita fuit gemma mystica,
ratione soliditatis suæ.*

Corpora, quæ solida et dura sunt, id proprium habent, quibus feriantur ictibus resistere. Id quotidiana docet experientia, qua cuique constat, quod quo solidiora sunt corpora, eo ad resistendum sunt aptiora. Et hoc est fundamentum, cui innixus clarissime probabo, sanctam Margaritam fuisse vere gemmam mysticam ratione soliditatis suæ; quia scilicet generose restitit patri, amasio et dæmoni. Restitit: 1. patri irato; 2. amasio amore succenso; 3. dæmoni horrendo.

1. Mox ut Edesus, Margaritæ pater, filiam christianæ religioni nomen et affectum dedisse novit, variis passionibus habenas remisit. Jam de diis suis conquerobatur, quod ei filiam dederint, a quo eorum evertenda forent altaria: tum rationibus cunctis, quas humana suggerebat sapientia, filiam ad idola colenda allicere conabatur; nunc blanditis et pluribus promissis eam ad sibi parendum adducere pertentabat; minis deinde et supplicis ad eam a proposito deterrendam utebatur; solitis eam spoliavit vestibus, vili eam induit sacco, carceri mancipavit, nihilque non tentavit, ut illam ad christianæ religioni abrenunciandum adduceret. Tunc Margarita vere gemma apparuit ratione soliditatis suæ, quia irato parenti fortissime et generosissime restitit, ut Dei, qui Pater omnium est, voluntati obtemperaret. Probe sciebat pia adolescentula, quod cum celestis et terreni patris mandata opponuntur, terreno quisque resistere debet patri, ut celesti pareat: *terrenus pater celesti postponendus est Patri* (Ghrysol., ser. 19). Ideo clamet, irascatur, minetur, ac quantum voluerit, Margaritam feriat terrenus pater, necnon omnia quæ poterit in christianam adolescentulam

moliatur; inanes evadent omnes furentis patris conatus; terrenum enim patrem ipsa cœlesti semper postponet; ac terreno semper resistet, ut cœlesti debitam obedientiam præstet. Deus, qui inimicos diligere præcipit, vult a fortiori quod parentes diligamus; eo tamen ordine, ut eum majori, quam parentes, amore prosequamur. Et ideo jubet, ut aliquando parentes odio habeamus, dicens: *si quis venit ad me, et non odit patrem, et matrem, et uxorem, non potest meus esse discipulus* (Luc. 14). Non quidem eos odio habere debemus, ut parentes et genitores nostros, verum ut animæ et salutis nostræ hostes; cum, scilicet, contraria saluti præcipiunt; eumque id prohibent, quod Deus jubet. Tunc a nobis odio habendi, eisque fortiter resistendum, ut jubenti Deo obtemperemus; tunc Pater cœlestis terreno patri est præponendus: *amandus est genitor, sed præponendus est Creator* (S. August.). Rectum autem et pium hunc charitatis ordinem perfectissime adimplevit Margarita; terrenum enim patrem et amavit et exhorruit; eum amavit ut patrem, et in eo quæ juris paterni erant illum antem odio habuit, ut anima suæ hostem, eique fortiter restitit, cum saluti suæ contraria imperavit. Et ideo hæc Virgo vere gemma dicenda ratione soliditatis, quia scilicet irato et iniqua jubenti restitit patri: *ac etiam quia restitit amasio, amore ejus succenso.*

2. Margarita, quæ pietate et generositate sua patri exosa effecta fuerat, in paupertate et humilitate inter homines versabatur, vilibus induebatur vestibus, tenui cibo vescabatur et ab hominibus despicit optabat, ut Christo animæ suæ sponso placeret. Non tamen merita et pulchritudinem suam ita abscondere potuit virgo præclara, ut hominibus ignota manerent. Olybrius enim provinciæ unius gubernator, amore illius captus, eam in sponsam desideravit, eamque in uxorem ab Edeso patre supplex petiit: amasii votis annuit pater et ut filiam a religionis proposito averteret, illamque ad nuptias cum Olybrio ineundas alliceret, his fere verbis eam allocutus perhibetur: nosti, o filia, quanto dolore afficiatur cor meum: scis, quod mœrore conficiatur ob tuum agendi modum. Quare si quid in te

bonæ indolis, si quid in te erga patrem reverentiæ superest, audi verba oris mei; audi patrem, qui tui magis, quam sui ipsius sollicitus, in sponsum tibi offerre vult Olybrium, virum nobilem, terrenis facultatibus affluentem, duce[m] exercitus et provinciæ unius rectorem, qui te in sponsam summo affectu desiderat: vide, quid sis mihi responsura, o filia; prius tamen serio pondera, quantus ex proposito matrimonio tibi, totique familiæ honor, quanta felicitas, quantaque bona sint eventura. Non diu cogitavit virgo; contempta omni mundi anra, spretis cunctis sacculi bonis, respondit: o pater, unus mihi est sponsum in cœlo; ut ergo illi injuriam non inferam, nullum alium unquam amatorem admittam. Velim, Olybrium totius mundi imperatorem, terrenarum omnium facultatum dominum, præclaris omnibus animi et corporis dotibus esse ditatum, illum nunquam in sponsum admittam; quia eo nobiliorem, ditio[m] et pulchriorem sponsum habeo in cœlo: *sponsum offertis, meliorem reperi.* Videns Olybrius se a Margarita despic[i], ex amore mutatus est in tyrannum, eam ut christianam, et deorum inimicam apprehendi curat, tetro eam carceri includi jubet; alimenta ei subtrahi imperat, paucisque ab hinc diebus, iniqui hujus tyranni ordinatione, flagellis dirissime excepta, ferreis pectinibus excarnificata, in acensum rogam projecta et gravissimis aliis suppliciis cruciata tentatur. Quæ omnia facile vitare potuisset virgo, si Olybrium in sponsum sumere voluisset. Sicut autem de Eustochio virgine ait S. Hieronymus, quod *non vult militis esse uxor, sed regis*, Christi scilicet; ita et sancta Margarita Olybrius restitit adulanti, nuptias offerenti, minas intentanti, variis eam suppliciis addicenti, nec unquam militis et ducis illius sponsa esse voluit, sed Christi. O mirabilem virginem, quæ vere gemmam se prodit, ratione soliditatis, cum fortiter restiterit amasio suo Olybrio, *ac etiam horrendo demoni.*

3. Non adversus homines solum, etiam adversus aëreas potestates decertavit Margarita: in mediis enim suppliciis adversus virginem hanc insurrexit satanas, ut terreret eam, quam dira quæque tormenta minime terruerant. In carcere erat

Margarita, cum sub horreni speciei draconis, ore et naribus tartareas flammam emittentis, ei demon apparuit, qui ad eam accessit, quasi illam devorare pertentans: ipsa vero, invocato Christi sponsi sui nomine, illud phantasma cito fugavit. Cum beatam Justiniam virginem ad diligendum Cyprianum magum allicere voluit demon, a *Virgine*, inquit S. Gregorius Nazianzenus, *non secus ac a bellica quadam machina repellitur* (orat. 18). Margarita similiter portentosum repulit demonem, ei generose restitit, illumque in fugam convertit. O mirandam virginem, quæ vere gemma mystica extitit ratione soliditatis: dum irato patri, amasio amore ejus successo, horreni demoni fortiter restitit! O utinam suæ salutis hostibus sic quisque fortiter resisteret! heu! quam pauci patri a salute avertenti, sæculi hominibus ad prava allicientibus et urgentibus demonis tentationibus resistunt! Quam pauci filii ad statum religionis a Deo vocati, alio vocantibus parentibus obsistunt! Quam paucæ filiæ amatoribus suis prava suadentibus obstant! Quam pauci homines demonibus tentantibus et ad peccata trahentibus resistere conantur! Certe cum Dei res agitur, in ea segnes et ignavi plurimum esse solent homines, et ad hominum, demonisque potius, quam ad Dei partes declinant. Jamvero heu! quis ut Deus, a quo habemus omnia, a quo speramus omnia, et in quo sunt omnia? Quis ut Deus, in quo vivimus, movemur et sumus et sine quo nec unico momento vivere possumus? Quis ut Deus, qui omnia potest, qui omnia est, qui omnia quæcunque vult fecit in cælo et in terra, et qui animas nostras salvare potest, vel mittere in gehennam? Certe respectu Dei nihil sunt et pro nihilo a nobis habenda omnia. Suadeat ergo pater, quantum voluerit; ad iniqua alliciant homines, quantum placuerit; tentent demones, quantum fas erit; parentibus, iniquis amatoribus et demonibus fortiter resistendum, ut Deo fideliter serviatur instar S. Margaritæ, quæ fortiter omnibus salutis suæ hostibus restitit, et quæ vere gemma mystica fuit ratione soliditatis suæ: *ac etiam ratione pretii sui.*

III PARS.

Sancta Margarita fuit gemma mystica ratione pretii sui.

Res aliqua dicitur pretiosa a proprio valore, a raritate sua et ab hominum æstimatione: a *proprio valore*, cum ex se magni valoris est; a *raritate*, cum raro quid ejusdem rationis invenitur; ab *hominum æstimatione*, cum eam sapientes pluris faciunt. Margarita autem fuit gemma pretiosa 1. ratione proprii valoris; 2. ratione raritatis suæ; 3. ratione æstimationis sapientum.

1. Res nonnullæ tantum ex seipsis habent valoris, ut quanti valeant percipi nequeat. Dicite, quæso, quanti sit valoris supremus angelorum, quanti sanctus Michael? Quanti sanctus Raphael? Nemo sane hoc vel conjectari, vel dicere valet. Dicite adhuc, si possitis, quanti valoris sit omnium angelorum infimus et postremus? Nec id quisquam se agnoscere præsumet; omnia enim creata corpora nihil sunt respectu minimo angelorum. Dicat autem quis, quanti valeat anima una rationalis. Quanti valoris sit anima quæcumque spiritualis, ad Dei imaginem creata et pretioso Christi sanguine redempta. Quanti valeat anima illa, cum cælestibus divinæ gratiæ thesauris ditatur, et sanctis christianarum virtutum habitibus exornatur? Infiniti quidem est valoris hæc anima. Quid ergo dicendum de S. Margaritæ anima? Quis dicat, quanti sit valoris hæc anima, quæ eminentioribus floruit virtutibus, immensosque gratiarum thesauros possedit? Quis explicet, quanti valoris sit anima illa, quæ tota cælestis fuit, quæ cum angelis magis quam cum hominibus conversabatur, et quæ in corpore virgineo tota Deo vixit consecrata? Certe non ab hominibus, a Deo solo concipi potest, quantus sit ejus valor, et quale pretium ejus: *procul et de ultimis finibus pretium ejus.* Propriam interpellabat animam D. Augustinus dicens: *erige te, anima mea, tanti vales:* quasi dicat cujusque hominis animam incomprehensi-

bilis esse valoris, et ideo supra terrena omnia esse erigendam. Quis ergo explicet quanti valoris extiterit S. Margaritæ anima, quæ supra naturalem suum valorem innumeris virtutibus, gratiis et dotibus fuit ditata? Certe pretiosa hæc fuit Margarita ratione proprii valoris: *ac etiam ratione raritatis suæ.*

2. Si credamus divo Hieronymo, *pretiosum dicitur omne quod rarum.* Quod quotidiana probari posset experientia, qua constat, communia ab hominibus despici, rara vero ab iis plurimum æstimari. Et ideo præclare dixit Tertullianus, rerum abundantiam sibi metipsi injuriam facere: *semper abundantia contumeliosa in semetipsa est (de hab. mul. 7).* Si homines perfecte cognoscerent, quanti qualibet res ex se valeat, res non a raritate, sed a proprio cujusque valore æstimarent; quia vero cognoscere nequeunt, quanti ex se qualibet res valeat, rerum valorem ab earum raritate desumunt, easque sæpe eo pretiosiores censent, quo rariores sunt: *rebus pretium raritas facit* (S. Bern., ep. 148). Posito hoc principio, de omnibus quidem sanctis, qui extraordinaria sanctitate præfulserunt, dici posset, eos in conspectu Domini esse pretiosos, quia hujusmodi sancti gemmis et auro sunt rariores. Quid tamen speciale ad S. Margaritæ laudem dicamus, eamque gemmam pretiosam prædicemus, quia raræ multæ in ea virtutes, raraque et pretiosa dona extitere, quæ in aliis sanctis ut plurimum haud inveniuntur. Quid enim rarius, quam quod sacerdotis gentilis filia templum fiat Spiritus Sancti? Quid rarius, quam quod inter medios idololatræ, impudicos et scelerosos homines, ipsa fidelis, pura, intacta et innocens permaneat? Quid rarius, quam quod formidandis patris, amatoris et tyrannorum persecutionibus adolescentula illa resistat? Quid tandem rarius, quam quod in medio infidelitatis et paganismi sinu reperitur filia, quæ pro fide catholica generose decertet, quæ pro Christi gloria sanguinem fundat, et homines, dæmonesque terreat. Hæc vere est gemma pretiosa ratione raritatis suæ, *ac etiam ratione æstimationis sapientum!*

3. Si ab Olybrio, Gentilibus, aliisque viris insipientibus quaeramus, quanti faciant Margaritam, non dubium quin eam par-

vipendant, eamque omni dignitate, omnique honore indignam censeant. E contra si viros christiana et vera sapientia præditos interrogemus, nullus reperietur qui eam non plurimi faciat. Eam tanti faciunt summi Pontifices, imperatores, reges et omnes orbis christiani principes, ut illam cuncti supplices invocent, ejus patrocinio omnes fulciri curent, ejus reliquias cuncti venerentur, nec aliquis eorum inveniatur, qui coram minimo ex ossibus ejus procumbere recuset. Eecur mundi hujus sapientes Margaritam non æstimarent, cum Deus, cujus sapientia infinita, eam plurimi fecerit, eamque ab hominibus æstimari et honorari curaverit? eam tanti fecit Deus, ut potestatem ei dederit supra principes et potestates; contuleritque ei celestem quamdam virtutem, qua de principibus et tyrannis gloriose triumphavit; eam Deus tanti fecit, ut ejus reliquias in variis mundi partibus honorari voluerit, eamque in æternum angelis et hominibus venerandam proposuerit. Sic a Deo et a mundi sapientibus æstimatur Margarita; et ideo dicenda gemma omnino pretiosa non solum ratione proprii valoris et raritatis suæ, verum etiam ratione æstimationis sapientum: *hæc est pretiosa margarita.* Mirabilem hanc demiremur gemmam, ac pariter mirabiles ejus spectemus virtutes. Sicut in gemmis materialibus multæ latent virtutes, quæ hominum sanitati conferendæ non parum prosunt, ita et Margarita virgo est gemma, cujus maxima virtus, maximaque apud Deum potestas; ideoque sanctam hanc virginem supplices invocemus, ut ejus virtute corporis animæque salutem a Deo impetremus. Præclare dixit sanctus Joannes Climacus, quemque in hoc mundo suo egere Moysæ, seu potente quodam apud Deum intercessore indigere: *aliquo prorsus Moysæ ad Deum, ac post Deum mediatore nobis opus est* (grad. 1). Apud Deum potentissima deprecatur Margarita; ergo illam in Moysen vestrum accipite, ad eam in necessitatibus vestris accurrite, ejusque auxilium, in iis precipue quæ salutis vestræ sunt, supplices implorate. Non ab ea solum petatis, ut ab hæc vel illa vos corporis infirmitate liberet.

ast summo cordis affectu eam rogare, ut cordis humilitatem, carnis puritatem, ardentem charitatem, aliasque virtutes vobis a Deo obtineat. Vultis de aliqua triumphare passione, quæ vobis dominatur? vestrum invocato Moysen. Vultis urgenti cuidam tentationi resistere? ad Moysen vestrum accurrite. Vultis vitia extirpare, urgentes carnis motus domare, vel virtutem aliquam acquirere? ad vestrum advolate Moysen. In omnibus denique sive spiritus, sive corporis necessitatibus, sanctæ Margaritæ patrocinium supplices postulate; ejusque intercessione peccati odium, virtutis amorem, gratiam et gloriam dabit vobis Dominus. *Amen.*

DE SANCTA MAGDALENA

CONCIO UNICA.

Dilexit multum (Luc. 7, 47).

Veri, hiemi et æstati similis extitit Magdalene vita. Verum vite ejus tempus fuit illud, quo ipsa erat in civitate peccatrix; tunc enim, velut in florido vere, Magdalena pulchritudine, vestibus, criniumque decore florebat. Huic veri successit hyems nubibus et pluviis, id est dolore et lacrymis plena; cum scilicet procumbens ad Christi pedes, abjectis juventutis floribus et penitentiae operibus vacans, multis lacrymis sua crimina abluere studuit. Vitæ tandem ejus æstas fuit totum illud tempus, quo cor ejus mirum in modum divino astuavit amore, et quasi *amoris divini fornax extitit* (D. Bern. ser. de Magd.). De vere et hieme vitæ ejus, seu de peccatis in quæ incidit, et de uberrimis lacrymis, quas fudit Magdalena, speciales conciones alibi instituimus. Unde solum superest, ut jam de æstate, seu de amore, quo succensa fuit, disseramus. Ante conversionem

suam dilexerat multum Magdalena; quæ autem tunc amaverat, vana erant, profana erant, mundana erant, turpia erant. A tempore autem conversionis hæc omnia exhorruit, quæ antea dilexerat, nihilque aliud amavit quam Deum suum, quem non aliquantulum, imo multum dilexit. *Dilexit multum.* De isto Magdalene in Christum amore jam disseremus. *Ave.*

Christus Dominus, qui interdum in amicorum suorum laudes prorumpere dignabatur, laudavit in Chananea et Centurione fidem, in Nathanaele cordis simplicitatem, in Petro divinitatis agnitionem et in Baptista austeram penitentiam, necnon firmam animi constantiam, qua præditus fulgebat. In Magdalena virtutum omnium reginam laudat, prædicatque charitatem. *Dilexit multum.*

Perfectissime noverat Christus id, quod in Magdalena erat laudabilius et paucissimis verbis docuit nos, in quo potissimum illam laudare oporteat, cum in ejus laudem dixit, quod multum dilexerit. Divinum hunc admiremur Magdalene præconem, discamus ab illo, in quo eam laudare debeamus, ab illo sumamus dicendi materiam, et cum illo dicamus, quod Magdalena *dilexit multum.* Deum quidem multum dilexit hæc mulier, cum eum dilexerit 1. amore forti et generoso; 2. amore liberali et prodigo; 3. amore ardenti et fervido. Magdalena Deum amavit amore generoso, liberali et ardente: en tres hujus concionis partes, quibus constabit, quod illa *dilexit multum.*

I PARS.

Magdalena Christum dilexit amore generoso.

Deum Magdalena post conversionem suam amavit, ejusque amor semper fortis et generosus extitit, atque tunc generosior videtur, cum peccatrix illa mulier ad Christum Dominum conversa est; tunc enim Christi amore succensa fortiter triumphavit de deliciis, de pudore et de timore. Ita tunc generosus